

INTERNACIONALITZACIÓ DEL TERCER SECTOR SOCIAL

Taula d'entitats
del Tercer Sector Social
de Catalunya

RELATORIA

ELS FONS EUROPEUS QUE INVERTEIXEN EN LES PERSONES (2021-2027) OPORTUNITATS PER AL SECTOR SOCIAL DE CATALUNYA

ÍNDEX DE CONTINGUTS

INTRODUCCIÓ	3
BENVINGUDA INSTITUCIONAL	4
Conferències inaugurals	5
Social challenges at EU in a Coronavirus context	5
How Social Economy can contribute to the European institutions	7
1. NEXT GENERATION EU	9
Objectius	9
Característiques	9
2. FONS SOCIAL EUROPEU I FONS SOCIAL EUROPEU+	11
Objectius	11
Característiques	11
Encaix del 3r sector a Catalunya	12
3. INTERREG	13
Objectius	13
Característiques	13
Encaix del 3r sector a Catalunya	14
Exemples projectes Interreg a Catalunya	15
4. HORIZON EUROPE	16
Objectius	16
Característiques	16
Encaix del 3r sector a Catalunya	17
Exemples projectes Horizon 2020 a Catalunya	17
5. FEDER	20
Objectius	20
Característiques	20
6. ERASMUS +	21
Objectius	21
Característiques	21
Encaix del 3r sector a Catalunya	22
Exemples projectes Erasmus+ a Catalunya	23
7. DRETS, IGUALTAT I VALORS	24
Objectius	24
Característiques	24
Encaix del 3r sector a Catalunya	25
Exemples projectes de Drets, Igualtat i Valors a Catalunya	25
8. ASIL, MIGRACIÓ I INTEGRACIÓ (AMIF)	26
Objectius	26
Característiques	26
Exemples projectes d'AMIF a Catalunya	27
CLOENDA	28
AGRAÏMENT	29
PROGRAMA JORNADES	30
FONTS CONSULTADES	34

INTRODUCCIÓ

La pandèmia de la COVID-19 ha accelerat tots els reptes socials ja existents i els fons europeus ens donen l'oportunitat de finançar projectes de gran impacte per fer-hi front.

Cal tenir un horitzó compartit per fer polítiques socials integradores i cohesionades, per això és clau la participació del tercer sector en l'execució d'aquests fons europeus. És necessari col·laborar i teixir sinergies entre els diferents agents de la societat: tercer sector, administració, universitats, empreses, etc., per fer projectes transformadors d'alt impacte.

La incorporació del tercer sector als projectes europeus té beneficis a tots els nivells: per l'administració (millora impacte i sostenibilitat al territori), per les universitats i centres de recerca (transferència de la recerca a la societat) i per a les empreses (connexió de la realitat social amb les organitzacions territorials).

La situació actual exigeix celeritat en la implementació de projectes que donin resposta a les necessitats socials actuals. En aquest context i per donar resposta a les necessitats de les entitats socials, que veuen en el marc financer europeu un camí de possibilitats per fer front a la crisi, la Taula d'Entitats del Tercer Sector Social de Catalunya i la Generalitat de Catalunya, en col·laboració amb la Diputació de Barcelona, van organitzar els dies 25 de novembre i 2 de desembre de 2020 les "Jornades sobre els fons europeus que inverteixen en les persones".

BENVINGUDA INSTITUCIONAL

Des del Departament d'Acció Exterior, Relacions Institucionals i Transparència de la Generalitat de Catalunya, l'Honorable senyor Bernat Solé i el senyor Alfonso González Bondia van donar la benvinguda a les persones assistents posant l'accent en la necessitat d'aprofitar els fons europeus per ampliar la tasca del Govern i aportar valor afegit als reptes socials derivats de la pandèmia de forma innovadora i inclusiva.

Per fer-ho, van instar a les entitats a establir col·laboracions públicoprivades i van posar el Departament al seu servei per orientar-les en la cerca de finançament europeu.

Al seu torn, la senyora Francina Alsina, presidenta de la Taula del Tercer Sector, i el senyor Jesús Delgado, responsable d'Internacionalització de la Taula, també van mostrar la seva voluntat d'acompanyar a les entitats des de la Taula en aquest procés d'internacionalització i van celebrar el canvi d'actitud de la Unió Europea vers la inversió en polítiques socials, ja que la situació de crisi actual ha fet entrar aquest tipus de polítiques dins l'agenda comunitària.

En aquest sentit, es va encoratjar a les entitats a participar en projectes europeus i a reinventar-se per adaptar-se als nous escenaris tot treballant conjuntament per a la realització de projectes que millorin la vida de les persones.

CONFERÈNCIES INAUGURALS

SOCIAL CHALLENGES AT EU IN A CORONAVIRUS CONTEXT

- ▶ **Luca Jahier**, *membre del Comitè Econòmic i Social Europeu (CESE) i president en el període 2018-20*
- ▶ Presenta: **Meritxell Serret**, *delegada del Govern de la Generalitat de Catalunya davant la Unió Europea*

La Unió Europea té davant el repte de pal·liar els efectes de la crisi econòmica i social causada per la pandèmia del Coronavirus, però també el de reactivar l'economia i fomentar el creixement.

A causa del COVID-19 i la sortida de Gran Bretanya de la Unió Europea, les previsions de creixement econòmic pel 2021 no són positives i es preveu que pel 2022 encara no haguem tornat als nivells pre-pandèmia.

Per fer front a aquests reptes, la UE ha impulsat mesures contra des de l'inici de la pandèmia. Actualment, està impulsant els fons europeus i dedicarà més de 7 bilions d'euros per a la recuperació europea.

La prioritat d'aquestes mesures és la implementació de polítiques nacionals efectives per construir una societat més ecològica, resilient, digital i inclusiva, sense deixar ningú enrere i amb les persones al centre. La solidaritat ha entrat dins l'agenda política de la UE atès que s'ha fet palès que invertir en polítiques socials és necessari i representa una obligació moral i una inversió per a les futures generacions i per a la preservació de l'agenda social i les democràcies.

Un dels objectius principals actuals és el foment de l'ocupació, ja que el mercat laboral és un dels més afectats per la crisi. Un cop més, la població vulnerable és la més ressentida de la situació, sobretot aquella que subsistia en l'economia submergida, i per aquest motiu es vol accelerar la recuperació recolzant a la ciutadania i fomentant l'impuls de l'ocupació i la resiliència, sobretot entre el jovent, les minories ètniques i les persones refugiades.

El gran repte un cop es tirin endavant els nous fons europeus serà la seva implementació per assegurar que els recursos arribin allà on són més neces-

saris. Caldrà coordinar i alinear totes les iniciatives, administracions i actors per fer-ne una gestió eficaç i eficient.

És crucial que el sector social estigui present en aquesta gestió dels recursos perquè és qui coneix el territori de primera mà. Així doncs, gràcies a aquest coneixement, el tercer sector pot contribuir a definir quins són els objectius prioritaris, els sectors més vulnerables, afavorir eines com els ingressos mínims de renda, la creació de llocs d'ocupació de qualitat o avançar en noves oportunitats de transició verda i digital, entre altres.

És important que tots els agents hi estiguin implicats per superar aquesta crisi amb justícia social.

HOW SOCIAL ECONOMY CAN CONTRIBUTE TO THE EUROPEAN INSTITUTIONS

- ▶ **Suzanne Wisse-Huiskes**, CEO a Euclid Network i membre del grup d'experts de la Comissió Europea sobre economia social i empreses socials (GECES)
- ▶ Presenta: **Sr. Josep Vidal**, director general d'Economia Social, el Tercer Sector i les Cooperatives. Departament de Treball, Afers Socials i Famílies

L'economia social és un sector molt gran i divers a Europa i actualment es troba davant d'un repte important: enfortir-se com a sector i crear una agenda comuna.

La pandèmia ha deixat veure totes les imperfeccions de les economies i el tercer sector hi ha respòs impulsant iniciatives des de la creativitat i la innovació, però s'ha fet evident la falta de finançament per tirar-les endavant.

Tot i que cada vegada hi ha més inversors, universitats, etc., que donen suport a l'economia social, a Europa encara hi ha una falta de reconeixement del sector que dificulta el seu creixement. És necessari que les empreses socials col·laborin per lluitar per uns objectius comuns i augmentar el reconeixement dels governs i altres institucions.

Actualment l'economia social i solidària ja és un eix de treball a Europa i cada vegada està més present als fons europeus. Una de les xarxes responsables que això sigui així és Euclid Network, que s'encarrega de millorar l'ecosistema europeu per les empreses socials i posar en contacte líders del tercer sector.

Mitjançant aquestes accions, la xarxa està contribuint a crear una nova economia que prioritza el desenvolupament sostenible per les persones i el medi ambient i està influenciant la política europea col·laborant amb les institucions per donar visibilitat i enfortir el tercer sector.

A nivell català, el Departament de Treball, Afers Socials i Famílies de la Generalitat de Catalunya forma part de la xarxa REDES. A la xarxa, diverses

regions i ciutats europees treballen establint col·laboracions i participant a les institucions europees per crear marcs legals pel desenvolupament de l'economia social i construir així una societat més justa, participativa i responsable.

La crisi de la COVID-19 ha demostrat que les entitats són necessàries per donar resposta als problemes socials i els fons europeus són una bona oportunitat perquè l'economia social pugui tirar endavant projectes innovadors que contribueixin a reduir les desigualtats i crear una societat més justa.

1. NEXT GENERATION EU

OBJECTIUS

El Next Generation EU és un instrument financer temporal per reconstruir l'economia europea després de la pandèmia de la COVID-19. Juntament amb el marc financer plurianual, és un dels dos pilars de l'estratègia de recuperació europea aprovada el juliol 2020 pel Consell Europeu.

CARACTERÍSTIQUES

Inclou diferents programes amb compromisos a assolir fins el 2023, tot i que la seva despesa pot allargar-se fins el 2026.

- ▶ Capacitat financer de 750.000 milions d'euros.
- ▶ Una part del finançament serà via préstecs i l'altra via transferències.
- ▶ Es volen assumir grans inversions que creïn ocupació i reparin els danys causats per la pandèmia.
- ▶ Els programes han de prioritzar la transició verda i digital.

El Next Generation EU es divideix en 2 elements:

- ▶ Mecanisme per a la Recuperació i la Resiliència (MRR): els estats membres han de presentar un pla nacional per a la recuperació i la resiliència abans de l'abril de 2021.
- ▶ L'MRR finança inversions i reformes que s'alineïn amb els objectius europeus i adrecin recursos a l'acció climàtica i a digitalització.
- ▶ REACT-EU: similars als fons estructurals però amb més flexibilitat. Aniran dirigits als fons FEDER, el FSE i el FEAD.

També aportarà finançament addicional a altres programes europeus.

Dins l'estratègia de recuperació de Catalunya, la Generalitat ha posat en marxa el Comitè Assessor Catalunya-Next Generation EU (CONEXT CAT-EU) per promoure i identificar projectes elegibles als fons europeus del Next Generation EU.

El CONEXT CAT-EU és un comitè de persones expertes que s'encarrega d'analitzar els projectes i fer propostes de millora. El comitè no s'encarrega de seleccionar sinó d'assessorar a les entitats per tenir majors probabilitats de

rebre finançament pels seus projectes quan els presentin a les convocatòries competitives pertinents.

PRESENTACIÓ DE PROJECTES:

Recomanacions:

- ▶ Alinear projectes entre entitats (territori) i administracions
- ▶ Presentar propostes ambicioses
- ▶ Hi haurà diverses convocatòries perquè hi ha una gran quantitat de recursos prevista. Tot i que es tanqui la convocatòria o no es rebi finançament en el primer intent, es recomana treballar-hi perquè hi haurà més oportunitats de presentar-se.

→ Més informació: economia.gencat.cat

2. FONS SOCIAL EUROPEU I FONS SOCIAL EUROPEU+

OBJECTIUS

Fons Social Europeu (2014-2020): programa operatiu vigent que té per objectiu millorar l'ocupació per a la inclusió sociolaboral. Encara es pot invertir en aquest fons perquè la seva execució no acaba el 2020 sinó el 2023.

Crisi COVID-19: de forma excepcional, la Unió Europea va permetre la modificació del programa operatiu 2014-2020 per respondre a les necessitats derivades de la pandèmia.

Fons Social Europeu+ (2021-2027): nou FSE amb finançament addicional provinent del Next Generation EU i focalitzat en l'aplicació de mesures estratègiques per a superar la crisi de la COVID-19.

Encara s'està treballant en la programació, però a diferència de l'anterior FSE, el FSE+ combina 3 elements per implementar el pilar europeu dels drets socials²: ocupació, educació i inclusió social.

CARACTERÍSTIQUES

Els fons europeus són gestionats per entitats públiques del territori. El FSE a Catalunya el gestiona el Servei Català d'Ocupació (SOC), que s'encarrega de publicar les convocatòries perquè les entitats del tercer sector s'hi puguin presentar. Els dos plans operatius catalans són el POCAT i el POEJ (específic per l'ocupació juvenil).

El reglament obliga a destinar com a mínim el 20% dels FSE a la lluita contra la pobresa. En el cas de Catalunya, el POCAT hi dedica el 50% i el POEJ el 37%.

1 Consulta pública a Espanya per a la programació del FSE+: http://www.mites.gob.es/uafse/es/noticias/consultas-publicas/fse_2021_2027/index.htm

2 https://ec.europa.eu/commission/priorities/deeper-and-fairer-economic-and-monetary-union/european-pillar-social-rights/european-pillar-social-rights-20-principles_es

POCAT:

- ▶ 3 eixos d'actuació FSE (+ 1 d'assistència tècnica):
 - ▶ Eix 1. Foment de l'ocupació sostenible i de qualitat i de la mobilitat laboral
 - ▶ Eix 2: Foment de la inclusió social i de la lluita contra pobresa i discriminació
 - ▶ Eix 3: Inversió en educació, formació i millora de les competències professionals i de l'aprenentatge permanent
- ▶ Finançament del FSE: 307,4 milions d'euros

POEJ:

- ▶ 2 eixos d'actuació FSE (+ 1 d'assistència tècnica):
 - ▶ Eix 1. Foment de l'ocupació sostenible i de qualitat i de la mobilitat laboral
 - ▶ Eix 5. Integració sostenible en el mercat laboral de les persones joves que no estan ocupades, ni participen en activitats d'educació ni formació, en particular en el context de la garantia juvenil
- ▶ Finançament del FSE: 104,6 milions d'euros

PRESENTACIÓ DE PROJECTES:

- ▶ Els projectes que es presentin al FSE+ han de ser ambiciosos, innovadors i escalables a altres nivells i territoris de la Unió Europea.
- ▶ Es recomana que els projectes presentats es presentin en partenariats.

ENCAIX DEL 3R SECTOR A CATALUNYA

El tercer sector ha tingut un paper molt important en la gestió del FSE, sobretot a l'Eix 2 del POCAT amb el desenvolupament de programes d'inserció sociolaboral.

Les entitats que identifiquin oportunitats de treball al programa operatiu vigent, poden presentar projectes per desenvolupar-los fins l'any 2023.

Pel que fa al FSE+, caldrà veure com es concreta el pla operatiu i quin tipus de projectes seran susceptibles de rebre finançament.

3. INTERREG

OBJECTIUS

Programa de cooperació entre territoris per reduir les diferències entre regions. L'Interreg vigent actualment és l'Interreg V, el qual correspon al període 2014-2020 i té tres nivells de cooperació (strands): transfronterera (Interreg V-A), transnacional (Interreg V-B) i interregional (Interreg V-C).

Nous Interreg (període 2021-2027): s'afegeix un nou nivell de cooperació, l'strand D, dedicat a la cooperació entre regions no limítrofs.

CARACTERÍSTIQUES

Els programes d'Interreg s'emmarquen dins la política de cohesió de la UE i tenen per objectiu la cooperació entre països.

Nous Interreg 2020-2027:

- ▶ A diferència d'altres programes, a Interreg es contemplen intervencions a petita escala que poden ser implementades per una entitat local i projectes més simples, sense tanta burocràcia i amb impacte directe sobre la ciutadania.
- ▶ Menys pressupost disponible i màxim cofinançament Estats membres del 80%
- ▶ Nou nivell de cooperació (strand D)
- ▶ Es proposen mesures simplificades i flexibles per afrontar les noves situacions causades per la crisi de la COVID-19
- ▶ El programa respon 5 objectius de la política de cohesió, però també inclou dos objectius específics:
 - › Objectiu específic 1: millor cooperació i governança. Es busca millorar la cooperació transfronterera. Exemple: iniciativa B-Solutions o el consorci *Working Community of the Pyrenees* (Espanya i França).
 - › Objectiu específic 2: Europa més segura

PRESENTACIÓ DE PROJECTES:

- ▶ Actuacions entre regions i implicació de totes elles en el desenvolupament del projecte.
- ▶ Imprescindible complir objectius específics Interreg.
- ▶ Per alguns programes com Interreg V-A es fa obligatori complir mínim amb 2 dels 5 objectius de les polítiques de cohesió: Europa verda i Europa més social.
- ▶ Partenariats: foment del principi de col·laboració i aliança al llarg de tot el projecte entre agents implicats (no només en la implementació): autoritats locals, socis econòmics i socials, societat civil, organismes transfronterers.
- ▶ Representació igualitària de totes les regions implicades.
- ▶ No es financen projectes que no s'emmarquin dins una estratègia regional/nacional ni projectes d'instal·lacions o serveis temporals.
- ▶ Es valorarà comptar amb uns indicadors d'impacte clars per mesurar els resultats
- ▶ Flexibilitat per adaptar-se a situacions imprevistes

ENCAIX DEL 3R SECTOR A CATALUNYA

- ▶ Interreg V-A POCTEFA: programa de cooperació entre Espanya, França i Andorra pel foment del desenvolupament del territori fronterer. Gestionat pel Working Community of the Pyrenees (CTP).
- ▶ Té 5 eixos de prioritat i on les entitats del tercer sector poden trobar més oportunitats de finançament és a l'Eix 5, que té com a objectiu la promoció d'ocupació sostenible, mobilitat laboral i inclusió social. Actualment hi ha 38 projectes vigents emmarcats en aquest eix.
- ▶ Nova strand D

Les altres línies Interreg V tenen diferents programes on es poden presentar projectes des de Catalunya, però no són tan rellevants pel 3r sector.

- ▶ Interreg V-B: Southwest Europe i Mediterranean Area
- ▶ Interreg V-C: xarxes entre regions, ciutats, etc. Espon, Urbact, Interact i Interreg Europe

EXEMPLES PROJECTES INTERREG A CATALUNYA

Projecte ICTUSNet. Fundació Ictus i AQuAS

- ▶ Projecte presentat entre 5 regions del sud-oest d'Europa dins del Programa Interreg SUDOE. Presentació en partenariat.
- ▶ Detecció d'un problema/necessitat compartit entre les diferents regions
- ▶ Repte: treball conjunt agències, hospitals, ciutadania, pimes, centres recerca. Necessitats comunes però experiència heterogènia.

Vilawatt (UIA), Ajuntament de Viladecans

- ▶ Convocatòria Urban Innovative Actions (UIA) 2016 ▫ projectes innovadors per donar resposta a reptes urbans.
- ▶ Projecte replicable a altres punts d'Europa.
- ▶ Objectiu: de crear companyia energètica municipal que prestés serveis en 4 àmbits: subministrament, formació en cultura energètica, rehabilitació d'edificis i impuls d'una moneda local vinculada a l'estalvi energètic.
- ▶ Partenariat entre entitats i administració.

Onboard (URBACT), Ajuntament de Viladecans

- ▶ Programa URBACT ▫ adreçat a ciutats per a l'intercanvi i l'aprenentatge urbà. Convocatòria Transfer Networks
- ▶ Objectius: exportar xarxa innovació educativa de Viladecans a altres ciutats.
- ▶ Partenariat amb 6 ciutats.

RECOMANACIONS EXPERIÈNCIES LOCALS:

- ▶ Dominar l'anglès
- ▶ Tenir objectius clars. Tots els beneficiaris han de tenir un guany (win-win)
- ▶ Identificar membres i rols de l'equip
- ▶ Coordinació: definir rols i treballar en equip
- ▶ Confiància: comunicació constant, arribar a consensos i ser realistes a mesura que va avançant el projecte. Flexibilitat.
- ▶ Lideratge: l'entitat líder ha de ser propositiva i donar solucions.

En el cas de l'Urbact:

- ▶ Bona oportunitat per gestar una nova entitat/plataforma/comunitat per interès comú
- ▶ Excel·lent per perfils amb vocació innovadora

4. HORIZON EUROPE

OBJECTIUS

En el context de la pandèmia de la COVID-19 i el creixement exponencial de les tecnologies els últims anys, s'ha fet palesa la necessitat d'invertir en digitalització però també en la lluita contra la bretxa digital (d'accés, competències digitals...) i que no quedi ningú enrere.

Horizon Europe és l'actualització de l'Horizon 2020 pel període 2021-2027 i vol ser un programa de finançament europeu per a la recerca i la innovació que tingui per objectiu la millora de la qualitat vida de les persones i que doni resposta als grans reptes de la societat, posant especial atenció a la digitalització.

CARACTERÍSTIQUES

S'estructura en 3 pilars:

- ▶ Ciència
- ▶ Reptes globals i competitivitat industrial
- ▶ Innovació

Es vol reforçar la posició global de la Unió Europea en recerca, innovació, tecnologia, combatre canvi climàtic i desenvolupament sostenible (ODS).

- ▶ Horizon 2020 es centrava en l'impacte científic i econòmic i l'impacte social quedava en segon pla. Amb Horizon Europe es posen les 3 dimensions al mateix nivell.
- ▶ Fer ciència amb la societat i per a la societat: recerca més inclusiva i reflexiva
- ▶ Potenciar la co-creació, co-implementació, co-disseny, etc., entre els diferents agents implicats (societat, governs, universitats...).
- ▶ Innovació social

ACTIVITATS QUE ES FINANCEN:

- ▶ Activitats de recerca i innovació i noves tecnologies
- ▶ Divulgació científica
- ▶ Educació científica

- ▶ Ciència ciutadana
- ▶ Conscienciació de la població
- ▶ Vincles ciència i societat

PRESENTACIÓ DE PROJECTES:

- ▶ Reducció burocràcia respecte Horizon 2020
- ▶ Convocatòries bianuals. Les primeres de Horizon Europe es preveuen per l'abril de 2021.
- ▶ Mínim 3 entitats/persones físiques de 3 estats membres de la UE o països associats.
- ▶ Es poden incloure països de fora de la UE.
- ▶ Projectes multisectorials i multidisciplinars
- ▶ Es pot presentar un projecte local però les metodologies i coneixements han de poder ser aplicables a altres territoris europeus.
- ▶ Si la normativa ho permet, es pot complementar amb altres ajudes.

ENCAIX DEL 3R SECTOR A CATALUNYA

Hi ha oportunitats de finançament en tots els pilars, però on el 3r sector pot trobar més oportunitats és:

- ▶ Pilar 1: Marie Curie
- ▶ Pilar 2: reptes globals i competitivitat industrial. Té 6 clústers i concretament el clúster 2 pot ser d'especial interès per a les entitats del tercer sector: cultura, creativitat i societat inclusiva. Àmbits d'intervenció:
 - ▶ Democràcia i governança: retre comptes, enfortir valors democràtics, radicalització, augmentar transparència...
 - ▶ Cultura, patrimoni cultural i creativitat: preservar patrimoni cultural, cultura europea...
 - ▶ Transformacions econòmiques i socials: desigualtats econòmiques i polítiques, polítiques de joventut, polítiques laborals, immigració...
- ▶ Pilar transversal: reforma i millora del sistema europeu de recerca i innovació.

Com hi poden participar les entitats:

- ▶ Presentació d'un procés de recerca i innovació propis
- ▶ Portar a la pràctica un instrument que s'hagi fet des de l'àmbit acadèmic (ser l'usuari final).
- ▶ Aportar coneixements i dades

EXEMPLES PROJECTES HORIZON 2020 A CATALUNYA

SOCATEL, Ajuntament de Vilanova i la Geltrú

- ▶ Es van presentar com a socis. Líder: URV
- ▶ Objectiu projecte: detectar necessitats no cobertes de persones en situació de dependència perquè es puguin posar en marxa serveis per atendre-les, siguin des d'administració, universitats, empreses, etc.
- ▶ Metodologia quàdruple hèlix (QH): hi participa ciutadania, administracions, empreses i investigadors/es.

CoAct (Co-designing Citizen Social Science for Collective Action), Universitat de Barcelona

- ▶ Consorci de 9 organitzacions. Liderat per la UB.
- ▶ Projecte de recerca per investigar des de la pràctica sobre diferents temàtiques alineades amb els ODS:
 - ▶ Salut mental
 - ▶ Integració social de joves que no estudien ni treballen (ells mateixos dissenyen un pla d'estudis)
 - ▶ Justícia ambiental (argentina)
 - ▶ Gènere
- ▶ Ús de la ciència ciutadana: model d'investigació participada que involucra al públic en projectes científics.
- ▶ Programa pilot a Catalunya (CoActuem)

Coactproject.eu

RECOMANACIONS EXPERIÈNCIES LOCALS:

Beneficis:

- ▶ Finançament
- ▶ Treball interdisciplinari
- ▶ Contactes
- ▶ Coneixement i expertesa

Consells participació:

- ▶ Presentar partenariats amb universitats
- ▶ En cas d'entitats petites o que no s'hagin presentat mai a un programa europeu, es recomana presentar-se com a partners.
- ▶ És important conèixer bé els socis/es amb els que es treballarà i reunir-se les vegades necessàries per presentar una proposta sòlida

→ AGAUR: suport a la presentació de projectes i contactes amb universitats catalanes. Al març faran una jornada específica sobre el clúster 2. spei.agaur@gencat.cat

5. FEDER

OBJECTIUS

El Fons Europeu de Desenvolupament Regional (FEDER) té com a objectiu enfortir la cohesió socioeconòmica de les diferents regions de la Unió Europea corregint els desequilibris entre elles.

Els fons FEDER vigents són els del programa 2015-2020 i formalment acabarà el 2023. Degut a la crisi de la COVID-19, s'ha endarrerit la redacció del següent programa operatiu pel període 2021-2027.

CARACTERÍSTIQUES

Encara que el programa operatiu no estigui aprovat, el període de vigència començarà el 2021. El nou programa no variarà gaire respecte el 2015-2020, pel que es pot començar l'execució de projectes que segueixin les línies d'actuació dels anteriors FEDER.

Atès que sovint els projectes de caràcter social es relacionen amb les línies d'actuació de FEDER (tecnologia, digitalització, etc.), el proper programa operatiu farà compatible l'ús de diferents fons europeus pel mateix projecte (ex.: es podran combinar el FSE+ i FEDER).

Presentació de projectes:

- ▶ Calendari ajustat: la UE demana iniciar l'execució dels projectes l'abans possible
- ▶ Simplificació de la burocràcia
- ▶ Foment de projectes transformadors i ambiciosos
- ▶ Projectes amb indicadors d'impacte clars

6. ERASMUS +

OBJECTIUS

Programa dedicat a l'educació, la formació, la joventut i l'esport. La Unió Europea vol fomentar la internacionalització d'aquests sectors i es preveu que el proper programa operatiu 2021-2027 creixi un 65% respecte l'últim marc financer plurianual.

No hi haurà grans canvis en els objectius i prioritats del nou pla respecte a l'anterior, però sí que es reforçaran les oportunitats de mobilitat internacional de tots els sectors.

CARACTERÍSTIQUES

El programa s'organitza en 3 accions clau (key actions):

- ▶ Mobilitat de persones per motius d'aprenentatge
- ▶ Cooperació de la innovació i l'intercanvi de bones pràctiques
- ▶ Suport a la reforma de polítiques

Nou programa plurianual (2021-2027): inclourà noves prioritats:

- ▶ Inclusió social
- ▶ Erasmus verd
- ▶ Digitalització de l'educació

Gestió del programa a Catalunya:

- ▶ Educació i formació: Servicio Español para la Internacionalización de la Educación (SEPIE) (agència nacional)
- ▶ Joventut: Agencia Nacional Española. A Catalunya: Direcció General de Joventut (Generalitat de Catalunya)
- ▶ Esports: Agència executiva en l'àmbit educatiu, audiovisual i cultural (EACEA) (gestió des de la Comissió Europea)

ACTIVITATS QUE ES FINANCEN:

Educació i formació:

- ▶ Foment de la inclusió social de persones amb necessitats especials
- ▶ Competències
- ▶ Intercanvi d'experiències

Joventut:

- ▶ Internacionalització de les entitats i formació de professionals
- ▶ Formació no reglada
- ▶ Mobilitat internacional del jovent
- ▶ Activitats de participació

Esports:

- ▶ Integritat de l'esport (compra partits, dopatge, igualtat gènere, violència, corrupció, racisme, bon govern)
- ▶ Dimensió social (salut i benestar, inclusió social)
- ▶ Dimensió econòmica (creixement i creació d'ocupació, competitivitat i internacionalització)

Dins de la branca d'esports, poden presentar projectes:

- ▶ Associacions en col·laboració (AC)
- ▶ Petites associacions en col·laboració (PAC)
- ▶ Esdeveniments esportius sense ànims de lucre

→ Més informació: esport.gencat.cat

ENCAIX DEL 3R SECTOR A CATALUNYA

Les entitats catalanes poden presentar projectes dins de qualsevol de les 3 *key actions*. Per fer-ho, es recomana que contactin amb les agències corresponents, que poden donar-los suport tant per presentar propostes com per desenvolupar-les.

EXEMPLES PROJECTES ERASMUS+ A CATALUNYA

Make it Happen, Grup Alba

- ▶ 8 organitzacions de 5 països diferents: entitats locals, centres de formació professionalitzadora per a persones amb discapacitat, operadors de mobilitat...
- ▶ Intercanvi d'experiències i formes de treballar
- ▶ Treball en xarxa local i internacional
- ▶ Visites internacionals i mobilitat
- ▶ Inclusió social, desenvolupament de diferents capacitats i igualtat d'oportunitats

SPORT!OPI!, Ajuntament de Granollers

- ▶ Organitzacions de 6 països diferents: administració, escoles, universitats, clubs esportius...
- ▶ Inclusió a través de l'esport
- ▶ Treball de resiliència a través d'activitats esportives
- ▶ Prova pilot amb grups locals: implicació de la comunitat des de l'inici del projecte

RECOMANACIONS EXPERIÈNCIES LOCALS:

- ▶ El volum de feina és elevat, pel que el projecte ha de ser una aposta a nivell d'entitat
- ▶ Disposar del finançament necessari per cofinançar el projecte
- ▶ L'entitat pot participar com a líder o com a sòcia, però si mai s'hi ha participat es recomana la segona opció.
- ▶ Necessari comptar amb agents locals que coneguin la comunitat i les necessitats del territori
- ▶ Comptar amb aliances i treball en xarxa a nivell local i internacional
- ▶ Aprofitar el suport que es dóna des de l'Administració
- ▶ Dominar l'anglès

7. DRETS, IGUALTAT I VALORS

OBJECTIUS

Programa de nova creació pel 2021 que inclourà els programes Drets, Igualtat i Ciutadania (REC) i Europa amb els ciutadans.

Pressupost superior al pressupostat inicialment, però encara pendent d'aprovació.

CARACTERÍSTIQUES

El programa està en negociacions i no s'ha publicat. Un cop publicat el programa, aniran obrint diferents convocatòries on s'especificaran els objectius de polítiques europees que es volen assolir en cada cas (ex. polítiques per integració persones diferents orígens o polítiques de no discriminació per raons d'edat o sexe)

S'inclouran diversos àmbits d'intervenció (drets infància, no discriminació, participació, memòria històrica, etc.), que es dividiran en una de les següents branques o strands:

- ▶ Valors Unió
- ▶ Igualtat, drets i igualtat de gènere
- ▶ Daphne (violència de gènere)
- ▶ Compromís ciutadà i participació

ACTIVITATS QUE ES FINANCEN:

- ▶ Activitats analítiques: estudis i recerques
- ▶ Campanyes conscienciació
- ▶ Intercanvi bones pràctiques
- ▶ Incidència política i capacitació de la ciutadania

PRESENTACIÓ DE PROJECTES:

- ▶ Podran presentar projectes entitats públiques i privades. Per algunes accions només s'hi podrà accedir des de entitats sense ànims de lucre, caldrà veure el detall del programa.

- ▶ Idees clares, senzilles i innovadores que aportin valor afegit i contribuïxin a assolir les polítiques públiques de la UE.
- ▶ Simplificació de la burocràcia per a la presentació i justificació de projectes

ENCAIX DEL 3R SECTOR A CATALUNYA

A Catalunya ja es desenvolupen projectes d'aquest tipus i s'ha demostrat que les aliances entre administració i agents cívics donen lloc a projectes amb impacte al territori.

- ▶ Les entitats coneixen bé les necessitats del territori: el projecte que presentin ha de donar resposta a les problemàtiques que perceben al seu dia a dia.
- ▶ Projectes concrets, evitar presentar projectes massa amplis. Ex. formació, campanya de sensibilització, etc.

EXEMPLES PROJECTES DE DRETS, IGUALTAT I VALORS A CATALUNYA

Programa AGREP, Federació d'Associacions Gitanes de Catalunya - FAGIC

- ▶ Finançament del programa Drets, Igualtat i Ciutadania (REC)
- ▶ Lluita contra l'antigitanisme
- ▶ Problema detectat: infra-denúncia de casos de discriminació de població gitana
- ▶ Alineació amb objectiu UE drets ciutadania europea i antidiscriminació població gitana
- ▶ Innovació: aplicació mòbil i apoderament de jovent de la comunitat gitana amb l'objectiu de treballar l'accés a la denúncia i la confiança en les institucions
- ▶ Prova pilot amb possibilitat d'escalar-ho a altres territoris i col·lectius que pateixin discriminació.

From me to the EU, Associació Mundus

- ▶ Finançament del programa Europa amb els ciutadans
- ▶ Treball entre administració i entitats locals
- ▶ Projecte amb jovent de Santa Coloma de Gramenet i de Saragossa
- ▶ Tallers de sensibilització convivència amb població diferents orígens i posterior elaboració d'un document de demandes pels ajuntaments corresponents.
- ▶ Replicat a diferents països i posada en comú a Brussel·les.

8. ASIL, MIGRACIÓ I INTEGRACIÓ (AMIF)

OBJECTIUS

Fons creat per promoure una gestió eficient dels fluxos migratoris i promoure un enfocament europeu comú respecte a l'asil i la immigració.

El repte de la inclusió de les persones immigrades és clau per garantir igualtat d'oportunitats i cohesió i per aquest motiu la Unió Europea té un programa específic per donar-hi resposta. Els fons AMIF estan més orientats a la primera acollida i els fons FEDER i FSE+ a la inclusió de les persones immigrades.

El nou pla d'acció 2021-2027 encara no s'ha tancat.

CARACTERÍSTIQUES

Actualment el programa té 5 àrees temàtiques:

- ▶ Asil i immigració
- ▶ Integració
- ▶ Acollida
- ▶ Reallotjament i reassentament de refugiats
- ▶ Retorn de persones extra comunitàries en situació irregular

PRESENTACIÓ DE PROJECTES:

- ▶ L'AMIF compta amb una partida pressupostària elevada i el finançament dels projectes s'adjudica abans que comenci l'any.
- ▶ En funció de la convocatòria, els projectes s'han de presentar com a mínim entre 3 o 5 entitats de 3 o més països.
- ▶ Diversitat països: es valora que incloguin territoris de zones diferents d'Europa.
- ▶ Projectes de 2 a 3 anys de durada
- ▶ És necessari que el consorci entitats presentades sigui coherent amb el projecte (en cas que no sigui així, la proposta pot veure's penalitzada).

EXEMPLES PROJECTES D'AMIF A CATALUNYA

Colectic

- ▶ A partir de la participació a una xarxa europea d'entitats similars (All Digital), van detectar problemàtiques semblants i van presentar un projecte conjunt.
- ▶ Oportunitat de conèixer diferents experiències de països europeus davant de les mateixes problemàtiques: aprenentatge i intercanvi bones pràctiques
- ▶ Complementarietat de diferents tipus entitats
- ▶ Visibilitat i projecció internacional
- ▶ Projectes d'inclusió destinats a joves i dones migrants

Escola Suma i Projecte Vincles, Casal dels Infants

- ▶ Xerrades de sensibilització a escoles sobre la realitat de la població migrant, impartides per joves del Casal.
- ▶ Projecte per a dones d'origen estranger mares d'infants 0-3, on es treballa l'idioma, coneixement de l'entorn, criança, detecció de violència de gènere, etc.

RECOMANACIONS EXPERIÈNCIES LOCALS:

- ▶ Escollir un consorci d'entitats amb experiència, capacitat i solvència.
- ▶ Tenir una actitud proactiva i mantenir contacte constant entre socis. Compartir dificultats.
- ▶ Presentar-se com a entitat partner en cas de no haver presentat mai un projecte d'aquestes característiques.
- ▶ Preveure que el projecte implicarà un alt volum de feina: es demanen entregables en diferents moments de la implementació, no només la justificació final.
- ▶ Disposar de capacitat econòmica suficient per cofinançament, límits salarials, etc.
- ▶ Perfil de persones usuàries: cal tenir en compte que el programa exigeix que les persones ateses es trobin en situació regular.
- ▶ Procurar "baixar" les accions perquè tinguin sentit al territori on s'han d'implementar
- ▶ Tenir cura de la gestió del temps i dominar l'anglès.

CLOENDA

Les jornades van permetre el coneixement dels diferents fons europeus amb exemples d'experiències reals dutes a terme al nostre territori. Els discursos de cloenda van coincidir en que estem davant d'una oportunitat única per desenvolupar projectes ambiciosos i en que les experiències presentades demostren les fortaleses del sector pel que fa a la trajectòria de pràctiques d'acompanyament i innovació social.

L'honorable senyor Chakir el Homrani, conseller de Treball, Afers Socials i Famílies de la Generalitat de Catalunya, i la senyora Elisabet Nebreda, secretària d'Acció Exterior i de la Unió Europea del Departament d'acció Exterior, Relacions Institucionals i Transparència, van instar a Europa a aprovar els nous pressupostos per posar en marxa els projectes necessaris per afrontar la crisi, projectes que no busquen pal·liar sinó transformar i així assolir un impacte a llarg termini.

En aquest sentit, des de la Taula la senyora Francina Alsina i el senyor Jesús Delgado també van animar a les entitats a participar en accions conjuntes amb l'Administració per donar resposta a les problemàtiques socials de forma innovadora i transformadora.

Tal com van recordar, fins ara les entitats socials s'han vist obligades a desenvolupar projectes amb impacte limitat per la falta de recursos i a competir entre elles per a la cerca de finançament. Tanmateix, els fons europeus ens ofereixen l'oportunitat de donar la volta a aquesta situació i realitzar projectes amb gran impacte.

La condició que es posa des d'Europa és que els projectes s'iniciïn de forma ràpida, pel que ara és el moment d'iniciar la coordinació entre agents públics i privats per presentar projectes en partenariat i beneficiar-se d'aquesta injecció de recursos al tercer sector.

AGRAÏMENT

La Taula vol agrair la participació de tots/es els/les ponents de les jornades per compartir els seus coneixements i donar a conèixer les noves oportunitats de finançament europeu, així com d'aportar exemples d'experiències reals de projectes que han esdevingut un èxit en la seva implementació.

Un agraïment sincer també a totes les persones assistents per interessar-se per pels fons europeus que inverteixen en les persones. Desitgem que les jornades hagin estat profitoses i que us animeu a desenvolupar projectes amb els fons europeus.

PROGRAMA JORNADES

PROGRAMA 25 DE NOVEMBRE

9.00h Benvinguda

- ▶ **HBLE. SR. BERNAT SOLÉ**, conseller d'Acció Exterior, Relacions Institucionals i Transparència de la Generalitat de Catalunya
- ▶ **SRA. FRANCINA ALSINA**, presidenta de la Taula d'Entitats del Tercer Sector Social de Catalunya

9.15h Conferència inaugural: **Social challenges at EU in a Coronavirus context**

- ▶ **SR. LUCA JAHIER**, membre del Comitè Econòmic i Social Europeu (CESE) i president en el període 2018-20
- ▶ **PRESENTA: HBLE. SRA. MERITXELL SERRET**, delegada del Govern de la Generalitat de Catalunya davant la Unió Europea

9.45h Taula Rodona: **Recursos per a la recuperació social a Catalunya: Next Generation EU i Fons Social Europeu+ (EaSI)**

- ▶ **SRA. EMMA TOLEDANO**, cap de la Unitat B.4: Espanya, Malta. Direcció General d'Ocupació, Afers Socials i Inclusió. Comissió Europea
- ▶ **SR. ÀNGEL M^A GARCÍA FRONTELO**, subdirector general de la Unidad Administradora del Fondo Social Europeo (UAFSE). Ministerio de Trabajo y Economía Social
- ▶ **MODERA I PRESENTA: SRA. ARIADNA RECTORET**, directora general del Servei Públic d'Ocupació de Catalunya (SOC)

10.45h Descans

10.55h Presentació de programes: **La cooperació entre les administracions públiques i la ciutadania associada, un valor afegit davant les necessitats socials**

- ▶ **SR. PASCAL BOIJMANS**, cap de la unitat Interreg, Cooperació Transfronterera i Fronteres Interiors. Direcció General de Política Regional i Urbana (DG REGIO). Comissió Europea. Presentació dels diferents instruments de cooperació regional
- ▶ **SRA. ROSA MARIA VIVANCO HIDALGO**, directora de l'Àrea d'Avaluació, Agència de Qualitat i Avaluació Sanitàries (AQuAS). Reptes i beneficis de la col·laboració entre administració i entitats en projectes europeus
- ▶ **EXPERIÈNCIES LOCALS:**

- › **SRA. MARINA JARQUE**, directora de Relacions Internacionals i Comunicació Corporativa; **SRA. SÒNIA DOMÍNGUEZ**, tècnica de projectes europeus; i **SRA. LAURA PARDO**, tècnica de projectes europeus. Ajuntament de Viladecans. Presentació dels projectes europeus Vilawatt (UIA) i Onboard (URBACT).

MODERA: IL·LMA. SRA. PILAR DÍAZ, diputada adjunta de Presidència i de Relacions Internacionals de la Diputació de Barcelona

11:50h Presentació de programes: **Recerca i digitalització davant les necessitats socials a Catalunya**

- ▶ **SR. DANIEL MARCO**, director general d'Innovació i Economia Digital. Departament de Polítiques Digitals i Administració Pública. La digitalització com a eina per a transformar la societat
- ▶ **SRA. AIDA DÍAZ**, National Contact Point per les convocatòries de Ciència amb i per a la Societat (SwafS) d'Horizon 2020. AGAUR. El nou programa Horizon Europe
- ▶ Experiències locals:
 - › **SR. JOSEP MARIA RANCHAL MALETA**, treballador social de l'Ajuntament de Vilanova i la Geltrú. Presentació del projecte europeu Socatel (H2020)
 - › **SR. JOSEP PERELLÓ**, professor associat de la Universitat de Barcelona. Presentació del projecte europeu CoAct (H2020)

MODERA I PRESENTA: SRA. MERITXELL BENEDÍ, directora general de Serveis Socials. Departament de Treball, Afers Socials i Famílies

12:55h Cloenda

- ▶ **HBLE. SR. CHAKIR EL HOMRANI**, conseller de Treball, Afers Socials i Famílies de la Generalitat de Catalunya
- ▶ **SRA. FRANCINA ALSINA**, presidenta de la Taula d'Entitats del Tercer Sector Social de Catalunya

PROGRAMA 2 DE DESEMBRE

9.00h Benvinguda

- ▶ **SR. ALFONSO GONZÁLEZ BONDIA**, director general d'Afers Europeus i Mediterranis. Departament d'Acció Exterior, Relacions Institucionals i Transparència
- ▶ **SR. JESÚS DELGADO**, responsable d'Internacionalització de la Taula del Tercer Sector

9.15h Conferència: **How Social Economy can contribute to the European institutions**

- ▶ **SRA. SUZANNE WISSE-HUISKES**, CEO a Euclid Network i membre del grup d'experts de la Comissió Europea sobre economia social i empreses socials (GECES)
- ▶ **PRESENTA: SR. JOSEP VIDAL**, director general d'Economia Social, el Tercer Sector i les Cooperatives. Departament de Treball, Afers Socials i Famílies

9.45h Sessió: **Pla de reactivació econòmica i protecció social. Possibilitats en el marc del FEDER**

- ▶ **SR. LLUÍS JUNCÀ**, director general de Promoció Econòmica, Competència i Regulació. Departament de la Vicepresidència i d'Economia i Hisenda
- ▶ **SRA. MARTA CURTO**, directora general d'Anàlisi Econòmica. Departament de la Vicepresidència i d'Economia i Hisenda

10.30h Presentació de programes: **noves possibilitats en formació, joventut i esports**

- ▶ **SRA. CORAL MARTÍNEZ**, directora de la SEPIE. Presentació del programa Erasmus+ Formació
- ▶ **SR. RAMON CLOSAS**, tècnic de la Direcció General de Joventut. Departament de Treball, Afers Socials i Famílies. Presentació del programa Erasmus+ Joventut
- ▶ **SRA. BLANCA NUALART**, tècnica del Consell Català d'Esport de la Secretaria General de l'Esport i l'Activitat Física. Departament de Presidència. Presentació del programa Erasmus+ Esports
- ▶ Experiències locals:
 - ▶ **SR. JOAN ROCA**, responsable de projectes europeus del Grup Alba. Presentació del projecte europeu Make it Happen
 - ▶ **SR. ÀNGEL GONZALO**, tècnic de planificació estratègica de l'Ajuntament de Granollers. Presentació del projecte europeu SPORT!OP!

MODERA I PRESENTA: SRA. LAIA GIRÓS, directora general de Joventut. Departament de Treball, Afers Socials i Famílies

11.30h Descans

11.40h Presentació de programes: **Drets, Igualtat i Valors**

- ▶ **SR. FRANCESCO ZOIA**, programme manager de la DG Justice and Consumers (Comissió Europea). Programa Justícia, Drets i Valors
- ▶ Experiències locals:
 - ▶ **SR. PEDRO AGUILERA**, director-gerent de FAGIC. Presentació del projecte europeu AGREP (REC)
 - ▶ **SR. ALBERTO TORTOLERO**, president de l'Associació Mundus. Presentació del projecte europeu From me to the EU (Europe for Citizens)

MODERA I PRESENTA: SR. BERNAT VALLS, director general d'Acció Cívica i Comunitària. Departament de Treball, Afers Socials i Famílies

12:30h Presentació de programes: **Asil i Migracions**

- ▶ Experiències locals:
 - ▶ **SR. JULI TELLO**, responsable de col·laboracions institucionals del Casal dels Infants. Presentació dels projectes europeus Vincles i Escola Suma (AMIF)
 - ▶ **SRA. ESTHER SUBIAS**, directora de projectes de la Cooperativa Colectic. Presentació dels projectes europeus Digital Welcome i Wemin (AMIF)

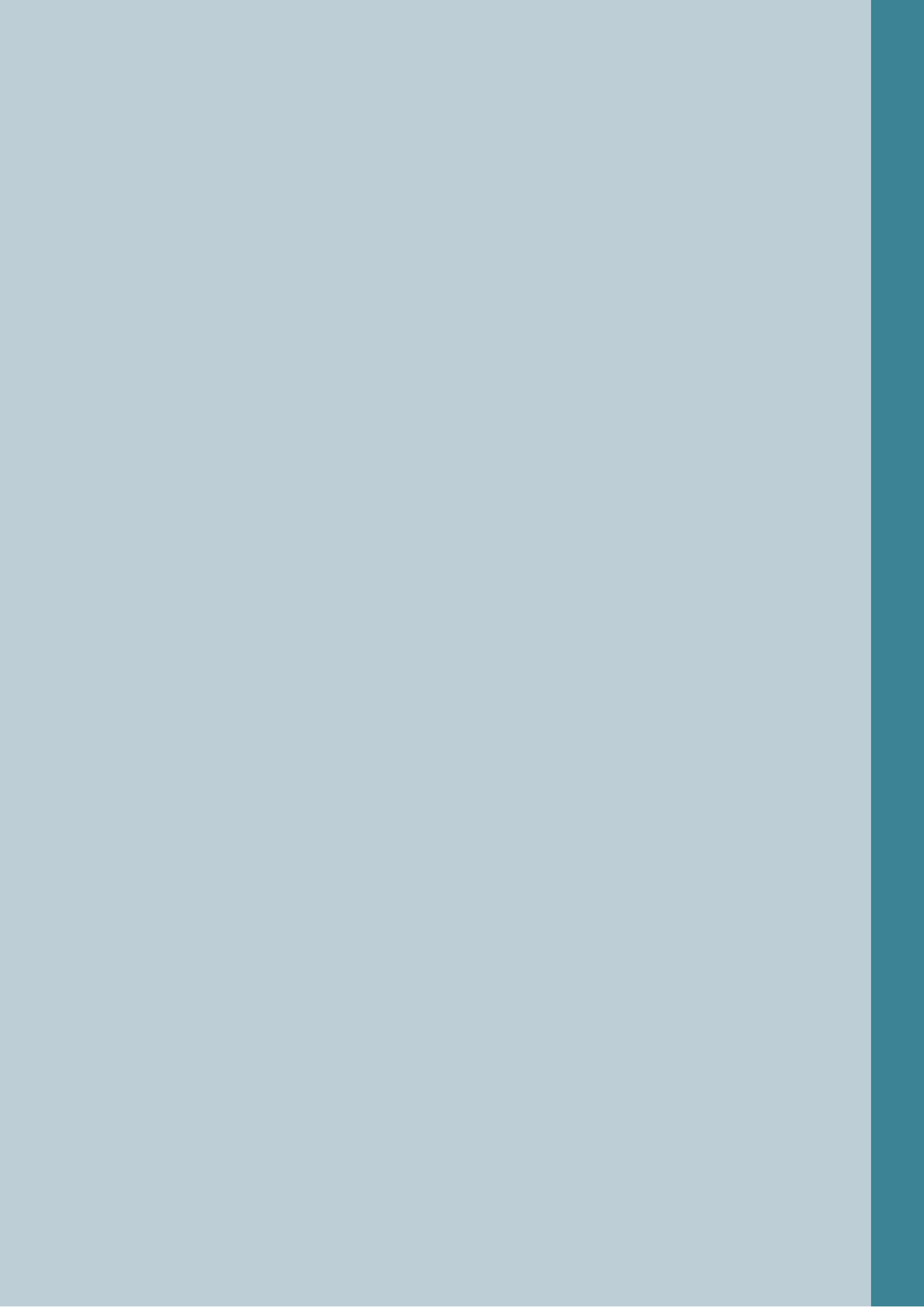
MODERA I PRESENTA: SR. CARLES MACIAN, director de serveis del Departament de Treball, Afers Socials i Famílies

13:15h Cloenda

- ▶ **SRA. ELISABET NEBREDÀ**, secretària d'Acció Exterior i de la UE. Departament d'Acció Exterior, Relacions Institucionals i Transparència
- ▶ **SR. JESÚS DELGADO**, responsable d'Internacionalització de la Taula del Tercer Sector

FONTS CONSULTADES

- ▶ http://exteriors.gencat.cat/ca/ambits-dactuacio/afers_exteriors/ue/fons_europeus/
- ▶ <http://www.mites.gob.es>
- ▶ https://ec.europa.eu/info/strategy/recovery-plan-europe_es
- ▶ https://serveiocupacio.gencat.cat/ca/soc/el-servei-public-docupacio-de-catalunya_soc/el-fons-social-europeu-a-catalunya/periode-2014-2020/programa-operatiu-fse-catalunya-2014-2020/
- ▶ https://ec.europa.eu/info/horizon-europe_es#proposal
- ▶ https://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/node_es
- ▶ https://ec.europa.eu/regional_policy/es/funding/erdf/
- ▶ https://ec.europa.eu/home-affairs/financing/fundings/migration-asylum-borders/asylum-migration-integration-fund_en

ORGANITZEN:

Taula d'entitats
del Tercer Sector Social
de Catalunya

Generalitat de Catalunya
**Departament d'Acció Exterior,
Relacions Institucionals i Transparència**

COL·LABORA:

**Diputació
Barcelona**